

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Історичний факультет
Кафедра історії України

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	Історія України (19 – почат. 20 ст.), мова викладання – українська
Викладачі	Заводовський А.А., доцент кафедри історії України, кандидат історичних наук
Профайл викладачів	http://histua.kpnu.edu.ua/anatolii-anatoliiovych-zavodovskyi/ http://histua.kpnu.edu.ua/sydoruk-serhii-antonovych/
Е-mail:	zavodovskyi.anatolii@kpnu.edu.ua s_sydoruk@ukr.net
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/enrol/index.php?id=436
Консультації	Групові консультації проводяться щотижня за графіком кафедри, індивідуальні – в другій половині всіх робочих днів

2. Анотація до курсу

Історія України (19 – почат. 20 ст.) – одна зі складових історичної науки, що досліджує генезис і закономірності становлення та розвитку української нації, її боротьбу за національно-державну незалежність.

Предметом вивчення курсу історії України (19 – почат. 20 ст.) є складний процес формування та розвитку української нації, її діяльності в соціально-економічній, духовній, політичній і державній сферах у 19 – на почат. 20 ст. Разом з тим історія України має розглядатися в тісному взаємозв'язку з глобальними історичними процесами, з історією її найближчих сусідів, з якими у різні часи українці перебували у складі різних держав.

Предмет історії України (19 – почат. 20 ст.) включає:

- історію території;

- історію українського етносу;
- історію українського державотворення;
- матеріальну і духовну культуру;
- роль і значення окремих державних, релігійних і культурних діячів.

Вивчення історії сприяє формуванню історичної свідомості нації, в якій органічно поєднуються знання, погляди, уявлення про суспільний розвиток. Закріплена в традиціях, обрядах, художніх образах та теоріях, історична свідомість дає змогу людству узагальнити історичний досвід.

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія України (19 – почат. 20 ст.)» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки ОКР «бакалавр» спеціальностей: 014 Середня освіта (Історія); 032 Історія та археологія.

На вивчення курсу відводиться 240 годин (8 кредитів ECTS).

Історія України (19 – почат. 20 ст.) тісно пов'язана з всесвітньою історією, історією та культурою окремих регіонів, країн, епох, різних сфер суспільного розвитку, історіографією, архівознавством, археографією, історичною географією, культурологією, археологією, етнографією, документо-знавством, музеєзнавством, кодикологією, бібліографією.

Програма та завдання навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Суспільні трансформації та розвиток України у першій половині 19 ст.
2. Суспільні трансформації та розвиток України у другій половині 19 – на початку 20 ст.

3. Мета та цілі курсу

Мета викладання навчальної дисципліни «Історія України (19 – почат. 20 ст.)» полягає у формуванні у студентів історичного факультету цілісних, системних знань про основні політичні, соціально-економічні, культурні події, явища та процеси минулого, діяльність видатних історичних діячів у зазначений період вітчизняної історії; вміння їх аналізувати, узагальнювати, виділяти основні тенденції і закономірності перебігу історичних подій, виявляти причинно-наслідкові зв'язки; уміти критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб; володіти науковою термінологією й користуватися нею; розглядати суспільні явища в розвитку і конкретно-історичних умовах.

Основні завдання вивчення дисципліни «Історія України (19 – почат. 20 ст.)»:

- розкрити зміст, визначальні події та явища української історії 19 – на початку 20 ст.;
- вивчити особливості формування та розвитку національного державотворення, значення боротьби українського народу за її відродження та збереження основні напрямки розбудови української суверенної держави 19 – на початку 20 ст.;
- висвітлити історію соціально-економічного та політичного розвитку України;
- визначити роль і місце в історії України 19 – почат. 20 ст. видатних історичних осіб;
- показати роль України в системі міжнародних відносин 19 – на початку 20 ст.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати**:

- основні події і факти з історії України 19 – почат. 20 ст.;
- основні закономірності та особливості соціально-економічного та політичного та культурно-духовного розвитку України 19 – на початку 20 ст.;
- основний зміст найважливіших етапів у її історичному розвитку;

- внесок видатних політичних, державних, військових, науково-культурних діячів у справу становлення, захисту і розвитку української нації;
- понятійний апарат;
- хронологію та історичну карту.

вміти:

- оперувати основними подіями, фактами, процесами з історії України 19 – на початку 20 ст., розглядати їх у логічному взаємозв'язку і піддавати системному науковому аналізу, робити відповідні висновки;
- працювати з джерелами та монографічною літературою;
- порівнювати, знаходячи спільні риси та відмінності в історичному розвитку України та інших країн Європи;
- аргументовано, на основі історичних фактів, обстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему;
- виділяти теоретичні та практичні цінності з духовного і матеріального надбання культури українського народу у 19 – на початку 20 ст.;
- робити чіткі, об'єктивні та науково умотивовані висновки про еволюцію української державності та культури;
- володіти понятійним апаратом та історичною картою.

4. Формат курсу

Навчальний курс «Історія України (19 – почат. 20 ст.)» - стандартний, є органічною частиною обов'язкового компоненту нормативних навчальних дисциплін професійної підготовки. Стандартний, обсягом 240 годин (8 кредитів), в тому числі 60 годин лекцій, 36 годин практичних занять і 144 годин самостійної роботи студентів для денної форми навчання.

5. Результати навчання

Перелік компетентностей, здобуття яких гарантуватиме вивчення дисципліни

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері історії України XIX ст. та у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів історичної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетентності	ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК 3. Здатність працювати в команді. ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 6. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 7. Здатність до усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами. ЗК 8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 9. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 10. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 11. Здатність бути критичним і самокритичним.

	<p>ЗК 12. Здатність до креативного та критичного мислення.</p> <p>ЗК 13. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 14. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК 15. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.</p> <p>ЗК 16. Здатність свідомо та соціально-відповідально діяти на основі етичних міркувань.</p> <p>ЗК 17. Готовність до усного і письмового спілкування в економічно-діловій сфері українською мовою.</p> <p>ЗК 18. Готовність до узагальнення знань та умінь, здатність застосовувати їх на практиці.</p> <p>ЗК 19. Здатність діяти на основі етичних міркувань.</p> <p>ЗК 20. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.</p> <p>ЗК 21. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>ФК 1. Розуміння місця і ролі історії України (19 – почат. 20 ст.) для подальшого розвитку сучасної наукової і освітньої сфери України, підвищення рівня історичної свідомості громадян.</p> <p>ФК 2. Наявність глибоких знань з історії України (19 – почат. 20 ст.), оперування основними подіями, фактами, процесами, уміння розглядати їх у логічному взаємозв'язку, робити відповідні висновки.</p> <p>ФК 3. Усвідомлення зав'язків між теперішніми подіями та минулими процесами.</p> <p>ФК 4. Уміння ведення пошуку документів з теми, працювати з джерелами.</p> <p>ФК 5. Оволодіння науково-термінологічними означеннями, поняттями, правильний підхід до їхнього використання.</p> <p>ФК 6. Досвід самостійної предметної діяльності – навчально-пізнавальної, аналітичної, синтетичної.</p> <p>ФК 7. Здатність адекватно сприймати, розуміти, оцінювати і відтворювати історичний матеріал.</p> <p>ФК 8. Навички красномовства.</p> <p>ФК 9. Уміння наводити переконливі аргументи в процесі обміну думками</p>

Прогнозовані результати вивчення навчального курсу:

- мати творчо-критичне мислення, творчо використовувати різні теорії і досвід (вітчизняний, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань;
- вміти працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати в освітньому процесі;
- володіти різними видами аналізу художнього твору, визначати його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору з фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для світової та національної культури;
- здатність аналізувати й вирішувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на підставі сформованих ціннісних орієнтирів, визначати власну соціокультурну позицію в полікультурному суспільстві, бути носієм і захисником національної культури;

- оперувати основними подіями, фактами, процесами з історії України, розглядати їх у логічному взаємозв'язку і піддавати системному науковому аналізу, робити відповідні висновки;
- працювати з джерелами та монографічною літературою;
- порівнювати, знаходячи спільні риси та відмінності в історичному розвитку України (19 – почат. 20 ст.) та інших країн Європи;
- аргументовано, на основі історичних фактів, обстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему;
- виділяти теоретичні та практичні цінності з духовного і матеріального надбання культури українського народу;
- робити чіткі, об'єктивні та науково умотивовані висновки про еволюцію української державності та культури;
- володіти понятійним апаратом та історичною картою.

6.

Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання 5 семестр	денна форма навчання 6 семестр
Рік навчання	третій /2019-2020	третій /2019-2020
Семестр вивчення	п'ятий	шостий
Кількість кредитів ЄКТС	7	7
Загальний обсяг годин	120 год.	120 год.
Кількість годин навчальних занять	40 год	56 год.
Лекційні заняття	24 год.	36 год.
Практичні заняття	16 год.	20 год.
Семінарські заняття		
Лабораторні заняття		
Самостійна та індивідуальна робота	80 год.	64 год.
Форма підсумкового контролю		екзамен

7. Пререквізити курсу

Передумови для вивчення дисципліни – вивчення опирається на базові знання з шкільного курсу «Історії України». Організація роботи студентів передбачає формування поняттєво-категоріального масиву інформації з кожної теми, контрольні питання та самостійні завдання, роботу з науково-технічною літературою, а також розв'язання проблемних наукових задач та ситуацій.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем.

9. Політики курсу

Вивчення навчального курсу «Історія України (19 – почат. 20 ст.)» здійснюється на лекційних і практичних заняттях, які є обов'язковими для кожного студента. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. В разі пропуску таких занять, студенти отримують від викладача відповідні консультації та вивчають пропущені самостійно і особисто відповідають на кожне з них в усній чи письмовій формі, після чого в журналі робляться записи. Крім того, передбачено практику періодичного індивідуального і перехресного усного опитування, виконання письмових контрольних робіт; практичних, індивідуальних і самостійних завдань тощо. При цьому робиться акцент на дотриманні студентами професійної етики, наукової доброчесності і недопущення будь-якого прояву плагіату, фальсифікації, фабрикації. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Викладач особисто подає приклад дотримання академічної доброчесності передбачає і орієнтує в цьому студентів за допомогою: а) посилань на літературу і джерела інформації; б) дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; в) надання достовірної інформації про методики і результатів досліджень, джерела використаної інформації та власну науково-педагогічну діяльність; г) контролю за дотриманням академічної доброчесності; д) виключно об'єктивного оцінювання результатів навчання.

Також викладач намагається в межах своїх можливостей контролювати дотримання студентами академічної доброчесності через: а) з'ясування, чи навчальні завдання виконувались ними самостійно; б) уточнення посилань на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; в) дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; г) володіння достовірною інформацією про результати власної навчальної і наукової діяльності; формування вмінь і навичок використання методики досліджень і джерел інформації.

Особлива увага приділяється методичному забезпеченню з допомогою опорних лекцій, посібників, методичних рекомендацій, надання списку рекомендованої літератури, в тому числі надання доступу до електронної бази даних кафедри, використання мультимедійних презентацій, довідково-інформаційних інтернет-джерел. Уся література, яку студенти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Схема курсу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Суспільні трансформації та розвиток України у першій пол. 19 – почат. 20 ст.												
Тема 1. Сучасні проблеми у дослідженнях історії України (19 – почат. 20 ст. Здобутки сучасної історичної науки	8	2				6						
Тема 2. Адміністративно-територіальний устрій і управління українських земель у складі Російської та Австрійської імперій	12	2	2			8						
Тема 3. Геополітичне становище України та її місце в зовнішньополітичних і зовнішньоекономічних зв'язках європейських країн наприкінці XVIII – у першій половині XIX століття	10	2	2			6						
Тема 4. Структура народонаселення України. Національні меншини	10	2				8						
Тема 5. Економічний розвиток України у першій половині XIX століття	10	2	2			6						

Тема 6. Криза кріпосництва та розвиток нових соціально-економічних відносин в Україні у першій половині XIX століття	10	2				8						
Тема 7. Міжнаціональні відносини в Україні	10	2	2			6						
Тема 8. Російські і польські революційні рухи в Україні 1820-1830 років	10	2	2			6						
Тема 9. Західноукраїнські землі наприкінці XVIII – у першій половині XIX століття	8	2				6						
Тема 10. Соціально-класова боротьба в Україні у першій половині XIX століття	12	2	2			8						
Тема 11. Революція 1848-1849 років у Австрії і Західна Україна	10	2	2			6						
Тема 12. Кирило-Мефодіївське товариство	10	2	2			6						
Разом за змістовим модулем	120	24	16			80						

Змістовий модуль 2. Суспільні трансформації та розвиток України у другій пол. 19 – почат. 20 ст.

Тема 1. Кримська війна і Україна		2	2			4						
Тема 2. Початок другої фази українського націєтворення. Слов'янська ідея в українській суспільно-політичній думці середини XIX ст.		2				4						
Тема 3. Суспільно-політичне життя на західно-українських землях у 50-80 рр. XIX ст. Староруси, народовці, радикали.		3	2			5						
Тема 4. Суспільно-політичне життя в українських губерніях Російської імперії у 50-80 рр. XIX ст. Хлопомани.		2	2			4						

Українофільство. Громади.												
Тема 5. Комунарні рухи на українських землях у другій пол. XIX ст.		2										
Тема 6. “Великі реформи” та їх впровадження в українських губерніях Російської імперії.		3				4						
Тема 7. Зародження та діяльність терористичних організацій в українських губерніях Російської імперії.		2	2			4						
Тема 8. Сільське господарство на українських землях у другій половині XIX ст.		2	2			5						
Тема 9. Розвиток промисловості на українських землях у другій половині XIX ст.		2	2			4						
Тема 10. Український чинник у системі політичних інтересів Відня, Берліна та Варшави у другій половині XIX – на початку XX ст.		3				4						
Тема 11. Початок третьої (політичної) фази українського націєтворення. Основні концепції майбутньої Української держави		2				5						
Тема 12. Формування та діяльність українських політичних партій.		2	2			4						
Тема 13. Україна в період російської революції 1905-1907 рр.		3	2			4						
Тема 14. Реалізація століпінської аграрної реформи в українських губерніях Російської імперії.		3	2			4						

Тема 15. Україна і перша світова війна.		3	2			5						
Разом за змістовим модулем	120	36	20			64						
Усього годин												
ІНДЗ												
Усього годин	240	60	36			144						

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

- Аксіоми для нащадків; українські імена у світовій науці (збірник нарисів, упорядник Олег Романчук). Львів, 1992.
- Антонович Д. Українська культура. Мюнхен, 1988.
- Антонович Д. Українське мистецтво // Нова Україна (Прага). 1923. Ч. 3. С. 107-115.
- Антонович Д. Український театр // Нова Україна (Прага). 1923. Ч. 1-2. С. 133-141.
- Атлас. Українці – східна діаспора. (Передмова: Всеволод Наулко). Київ, 1993.
- Багалій Д. Нарис історії України на соціально-економічному ґрунті. Харків, 1928.
- Барон С. Весна народів в Австро-Угорській Україні. Мюнхен, 1948. Бачинський Ю. Україна ірредента. – Львів, 1892.
- Бернштейн М.Д. Журнал "Основа" і український літературний процес кінця 50-х– 60-х років ХІХ ст. Київ, 1959.
- Богачевська М. 1848 рік у Східній Галичині // Сучасність (Мюнхен). 1964. Ч. 6. С. 98-108.
- Борисенко В.Й. Про стан освіти селян на Лівобережній Україні в пореформений період (1861—1900 рр.) // Український історичний журнал. 1975. № 8. С. 102-106.
- Борщак І. Галичина й українська справа в ХІХ ст. // Україна (Париж). 1953. № 10. С. 863-865.
- Ботушанський В. М. Буковинська трудова еміграція в кінці ХІХ – на початку ХХ ст. // Історичні дослідження; вітчизняна історія. – Київ, 1975. Випуск І. С. 137.
- Бройтман Е. Знаменитые евреи. Москва, 1992.
- Будзиновський В. Історія національної думки на тлі моїх споминів // Новий час (Львів). 1934. 9 травня.
- Ващенко Г. Коротка характеристика освіти в дореволюційній Росії // Наукові Записки Українського Вільного Університету. Мюнхен, 1973. Ч. 7. С. 48-59.
- Величковський М. Столипінська земельна реформа // Визвольний Шлях (Лондон). 1963. Кн. 8. С. 859-870.
- Винар Л. Економічний колоніалізм в Україні. Париж, 1958.
- Винар Л. Михайло Грушевський і Наукове Товариство ім. Шевченка, 1892-1930. Мюнхен, 1970.

Витанович І. Історія українського кооперативного руху. – Нью-Йорк, 1964.

Власовський І. Нарис історії Української Православної Церкви. Нью-Йорк, 1955-1966. 4 томи у 5-х кн.

Возняк М. Кирило-Методіївське Братство. Львів, 1921.

Гнатюк В. Національне відродження австро-угорських українців (1772-1880). Відень, 1916.

Гордеева И.А. Н.Н.Неплюев в общественном движении России последней четверти XIX – начала XX вв. // Діяльність і духовна спадщина М.М.Неплюєва в контексті новітньої вітчизняної історії. Суми, 2002.

Гординський О. К. 70-річчя українського Пласту, 1912-1982 // Наша Мета (Торонто). – 1982. – Ч. 35. – 15 вересня.

Грушевський М. З історії релігійної думки на Україні. 2-е удосконалене вид. Вінніпег, 1962.

Грушевський М. Ілюстрована історія України. Київ–Відень, 1921.

Дідух Р. 1900 – РУП – 1960; у 60-ліття РУП // Українське слово (Париж). 1960. Ч. 995. С. 3-4.

Доманицький В. Тарас Шевченко; синтетично-націологічні студії його життя і творчості. Чикаго, 1961.

Дорошенко Д. Микола Іванович Костомаров. Київ, 1920.

Дорошенко Д. Мої спомини про давнє минуле, 1901–1914. Вінніпег, 1949.

Дорошенко Д. Нарис історії України. Мюнхен, 1966. Т. 1–2.

Дорошенко Д. Православна церква у сучасному й минулому житті українського народу. Берлін, 1940.

Ефремов С. Історія українського письменства. Вид. 4-е. Київ-Ляйпціг, 1919. Т. 1-2.

Животко А. Історія української преси. Регенсбург, 1946.

Жук С А. Короткий історичний нарис Почаївської Успенської Лаври. Крем'янець, 1938.

Зеров М. Нове українське письменство; історичний нарис Вип. 1. Мюнхен, 1960.

Лавріненко Ю. Від Емського указу до нової програми Хрущова // Листа до приятелів. Нью-Йорк, 1962. Кн. 1-2.

Літописець. Замах на пам'ятник Пушкіна в Харкові і Микола Міхновський // Самостійна Україна (Нью-Йорк). 1957. Ч. 3 (99). С. 17–19.

Літописець. Перша Дума // Самостійна Україна (Нью-Йорк). 1957. Ч. 6 (102). С. 13-16.

Міхновський М. Самостійна Україна (з передмовою Юрія Колларда). (б. м. в.), 1948.

Пеппель К. Коммунітаризм и либерализм, или чем объясняется общество // Современные стратегии культурологических исследований. Труды Института европейских культур. М., 2000. Вып. I.

Пріцак О. У століття народин М. Грушевського // Листи до приятелів. Нью-Йорк-Торонто, 1966. Кн. 5-7. С. 12.

Січинський В. Чужинці про Україну. Регенсбург, 1946.

Фаресов А.И. Семидесятники. Очерки умственных и политических движений в России. СПб., 1905.

Холмський І. (Крип'якевич І.) Історія України. Мюнхен, 1949.

Чижевський Д. Історія української літератури. Нью-Йорк, 1956.

Чикаленко Є. Спогади, 1861–1907. Нью-Йорк, 1955.

- Шамрай С. Київська козаччина 1855 року (до історії селянських рухів на Київщині). Київ, 1928.
- Шандор В. У 125-ліття Слов'янського з'їзду в Празі // Свобода. 1974. Ч. 16. 25 січня.
- Шандор В. Характеристика історичного розвитку русинів-українців у Мадярщині (Угорщині) // Свобода. 1984. Ч. 48. 14 березня.
- Шлемкевич М. Галичанство. Нью-Йорк, 1956.
- Шубин А. Общинный социализм // Община: Независимый социалистический альманах. 1998. № 51.
- Щербаківський В. Відкриття пам'ятника Котляревському // Голос молоді (Вінніпег). 1953. Ч. 4. С. 12.
- Щербаков В. Черниговщина накануне революции // Летопись революции (Харків). 1927. № 2 (23).
- Яворський М. Україна в епоху капіталізму. Харків, 1926. Т. 1–3.
- Якименко М. Організація переселення селян з України в роки столипінської аграрної реформи (1906-1913 рр.). // Український історичний журнал. – 1994. № 7. С. 32-42.

1. Система оцінювання та вимоги

Увесь навчальний курс оцінюється в 100 балів. В поточне оцінювання включається: семінарські заняття – 24 бали, модульна контрольна робота – 24 бали, самостійна робота – 4 бали, індивідуально-дослідні завдання – 8 балів. На екзамені максимальна оцінка – 40 балів.

Поточний і модульний контроль (60 балів)				Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1 (60 балів)					
Поточний контроль	МКР	Самостійна робота	Індивідуально-дослідні завдання	40 балів	100 балів
24 бали	24 бали	4 бали	8 балів		

Оцінювання навчальних досягнень студентів проводиться у відповідності до таблиці шкал:

Рейтингова оцінка з		Рекомендовані	Підсумкова оцінка за національною шкалою
---------------------	--	---------------	--

кредитного модуля (навчальної дисципліни)	Підсумкова оцінка за шкалою ECTS	системою ECTS статистичні значення (у %)	екзаменаційна	залікова
90-100	A (відмінно)	10	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	25	добре	
75-81	C (добре)	30		
67-74	D (задовільно)	25	задовільно	
60-66	E (достатньо)	10		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)		незадовільно	не зараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)			

Критерії та норми оцінювання знань, умінь і навичок студентів з навчальної дисципліни „Історія України XIX ст. ”

При оцінюванні рівня знань студента, відповідно до «Тимчасового Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень студентів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка», аналізу підлягають:

- **характеристики відповіді:** цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- **якість знань** (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- **ступінь сформованості умінь поєднувати теорію і практику** під час розгляду ситуацій, практичних задач, в процесі політичної комунікації і соціалізації;
- **рівень володіння розумовими операціями:** вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;
- **досвід творчої діяльності:** вміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;
- **самостійна робота:** робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, вміння добувати інформацію з різноманітних джерел (нормативні, програмові; нормативні, преса), робота з комп'ютерною технікою, мережею Internet.

Дані критерії є підставою для оцінювання рівня знань, умінь і навичок студентів на навчальних заняттях за дванадцятибальною системою:

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
	2	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
Середній (репродуктивний)	4	Студент володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його, провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
	5	Студент знає більше половини навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.

	6	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
Достатній (алгоритмічно- дієвий)	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
	8	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
Високий (творчо- професійний)	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може приймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
	12	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

Якщо студент не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0, 1, 2, 3, отримані на навчальних заняттях, не виконав модульної контрольної роботи (МКР), завдання самостійної та індивідуальної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття студент має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні, семінарські, лабораторні, індивідуальні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Студенту, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Студент, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з невідповідністю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, студент повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).